

NBP

Narodowy Bank Polski

Czerwiec 2016 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Czerwiec 2016 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2016 r.

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Raporty o konwergencji Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Centralnego**

W dniu 7 czerwca 2016 r. Komisja Europejska (KE) i Europejski Bank Centralny (EBC) opublikowały *Raporty o konwergencji*, w których został oceniony stopień trwałej zbieżności gospodarczej ze strefą euro siedmiu państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) nienależących do obszaru wspólnej waluty. Dokonano także oceny zgodności ustawodawstwa obowiązującego w tych państwach z traktatami oraz ze statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) i EBC. Na podstawie przeprowadzonej analizy KE uznała, że Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Polska, Rumunia, Szwecja i Węgry nie spełniają warunków przyjęcia euro.

[więcej w pkt 1.3.](#)

- **Referendum w Wielkiej Brytanii**

W referendum brytyjskim 51,9% wyborców opowiedziało się za wyjściem, a 48,1% za pozostaniem Wielkiej Brytanii w UE. Po dokonaniu notyfikacji Radzie Europejskiej decyzji Brytyjczyków przez rząd brytyjski zostanie uruchomiona procedura wyjścia kraju z ugrupowania.

[więcej w pkt: 4.2., 5.1. oraz 9.5.](#)

- **Posiedzenie Rady Generalnej ESRB**

Na posiedzeniu Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) omówiono główne rodzaje ryzyka, na jakie narażony jest system finansowy UE. Rada Generalna podjęła również decyzję o publikacji w najbliższych miesiącach dwóch raportów: w sprawie czynników ryzyka, które mogą oddziaływać na płynność animatorów rynków oraz w sprawie operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej w sektorze pozabankowym.

[więcej w pkt 7.1.](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	5
1.1. Publikacja komunikatu dotyczącego postępów we wdrażaniu <i>Planu inwestycyjnego dla Europy</i>	5
1.2. Komunikat dotyczący gospodarki współpracy	6
1.3. <i>Raporty o konwergencji KE i EBC</i>	6
2. Rada Unii Europejskiej	8
2.1. Posiedzenie Rady Ecofin 17 czerwca 2016 r.	8
2.1.1. Nowe przepisy dotyczące prospektów emisyjnych – unia rynków kapitałowych	8
2.1.2. Kwestie podatkowe	8
2.1.3. Zwalczanie finansowania terroryzmu	9
2.1.4. Odroczenie wdrożenia pakietu regulacyjnego w sprawie rynków instrumentów finansowych	9
2.1.5. Plan działania dotyczący ukończenia budowy unii bankowej	10
2.1.6. Semestr europejski	11
2.1.7. Przyszłość strefy euro	12
2.1.8. <i>Plan inwestycyjny dla Europy</i> i inicjatywa EBI w zakresie migracji	12
3. Eurogrupa	13
3.1. Posiedzenie Eurogrupy 16 czerwca 2016 r.	13
3.1.1. Dyskusja na temat stabilności systemów emerytalnych w strefie euro	13
3.1.2. Ocena strefy euro przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy	13
4. Rada Europejska	15
4.1. Posiedzenie Rady Europejskiej 28–29 czerwca 2016 r.	15
4.1.1. Migracja	15
4.2. Nieformalne posiedzenie szefów państw lub rządów 27 państw członkowskich 29 czerwca 2016 r.	16
5. Parlament Europejski	17
5.1. Rezolucja w sprawie konsekwencji referendum w Wielkiej Brytanii	17
6. Europejski Bank Centralny	18
6.1. Wyniki ankiety dotyczącej dostępu do finansowania przedsiębiorstw w strefie euro	18
6.2. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej	18
6.3. Publikacja szczegółów dotyczących programu skupu aktywów sektora przedsiębiorstw	19

6.4. Raport EBC na temat zarządzania wewnętrznego i apetytu na ryzyko w sektorze bankowym	19
6.5. Zmiana kwalifikacji rynkowych instrumentów dłużnych Grecji	20
6.6. Przebieg programu skupu aktywów	20
6.7. Monitoring rynków finansowych	20
6.8. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	20
7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	22
7.1. Posiedzenie Rady Generalnej ESRB	22
8. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	24
8.1. Raport roczny z działalności w 2015 r.	24
8.2. Raport w sprawie trendów w bankowości detalicznej	24
9. Inne	26
9.1. Piąta misja przeglądowa gospodarki Irlandii	26
9.2. Czwarta misja przeglądowa gospodarki Portugalii	26
9.3. Orzeczenie Federalnego Trybunału Konstytucyjnego w Niemczech w sprawie programu bezwarunkowych operacji monetarnych	27
9.4. Druga transza pomocy finansowej dla Grecji w ramach realizacji trzeciego programu pomocowego	27
9.5. Wyniki brytyjskiego referendum dotyczącego członkostwa w UE	27
Zapowiedzi wydarzeń w lipcu 2016 r.	29
Wykaz skrótów	30
Autorzy i źródła	34

1. Komisja Europejska

1.1. Publikacja komunikatu dotyczącego postępów we wdrażaniu *Planu inwestycyjnego dla Europy*

W opublikowanym 1 czerwca 2016 r. [komunikacie](#) KE podsumowała postępy w realizacji *Planu inwestycyjnego dla Europy*¹. Do końca maja br. Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), udzielający wsparcia projektom inwestycyjnym i infrastrukturalnym zatwierdził 64 projekty, które będą finansowane z Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS) – wsparcie z funduszu w tym zakresie wyniesie 9,3 mld euro. Ponadto Europejski Fundusz Inwestycyjny zatwierdził 185 umów o finansowaniu małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), z udziałem środków z EFIS w wysokości 3,5 mld euro. Oczekuje się, że środki te (czyli łącznie ok. 12,8 mld euro z EFIS) pobudzą inwestycje o łącznej wartości ponad 100 mld euro.

W komunikacie KE znalazły się także propozycje działań na przyszłość, m.in.:

- przedłużenie funkcjonowania EFIS poza przewidziany początkowo okres trzech lat. Jesienią KE ma przedstawić propozycje legislacyjne w tym zakresie;
- zwiększenie skali wsparcia MŚP z EFIS;
- zbadanie możliwości wykorzystania modelu wzorowanego na EFIS do wspierania inwestycji w rozwijających się państwach trzecich;
- dalsze działania w zakresie połączenia wsparcia z EFIS i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, m.in. poprzez odpowiednie zmiany legislacyjne w ramach zbliżającego się przeglądu wieloletnich ram finansowych (zmiany te miałyby m.in. ułatwić dostęp do środków z EFIS poprzez platformy inwestycyjne i zwiększyć skalę zaangażowania instrumentów finansowych przy wspieraniu inwestycji)²;
- rozwój działalności Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego, w szczególności w lokalnym wymiarze (KE i EBI chcą m.in. zbadać możliwość udzielania przez Centrum pomocy technicznej małym projektom, które mogą uzyskać wsparcie z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych);
- poprawę warunków do inwestowania na poziomie krajowym poprzez realizację zaleceń wydawanych w ramach semestru europejskiego. Wsparcia w tym zakresie może udzielać państwom członkowskim utworzona w lipcu 2015 r. Służba do spraw Wspierania Reform Strukturalnych. Współpracuje ona z wieloma państwami członkowskimi przy konkretnych projektach w zakresie pomocy technicznej w celu identyfikacji i usuwania barier, które wstrzymują rozwój inwestycji.

¹ [Komunikat](#) *Plan inwestycyjny dla Europy* został przedstawiony przez KE 26 listopada 2014 r. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z listopada 2014 r.

² Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wieloletnich ram finansowych KE dokona ich przeglądu do końca 2016 r.

1.2. Komunikat dotyczący gospodarki współpracy

KE przedstawiła 2 czerwca br. [komunikat](#) zawierający wytyczne i wyjaśnienia dla państw członkowskich dotyczące zasad stosowania przepisów prawa wspólnotowego w odniesieniu do funkcjonowania nowych modeli i platform biznesowych opartych na aplikacjach internetowych (np. *Airbnb*, *Uber*) tworzących tzw. gospodarkę współpracy (*collaborative economy*). Intencją KE jest wspieranie rozwoju takiej gospodarki, ponieważ buduje ona nową przestrzeń rynkową, obniża bariery wejścia na rynek nowych graczy, proponując nowe szanse biznesowe dla przedsiębiorców, oferuje lepszy sposób dostarczania usług i wzmacnia prawo wyboru konsumentów. Jest to gospodarka o charakterze rynkowo-społecznym, gdzie konsument aktywnie partycypuje w rynku i nie jest, jak dotychczas, jedynie jego podmiotem. Zgodnie z logiką przyjętą przez KE państwa członkowskie powinny wspierać nie tylko rozwój gospodarki współpracy, ale również jej samoregulację, przy zachowaniu przede wszystkim bezpieczeństwa obrotu handlowego i ochrony praw konsumentów.

1.3. Raporty o konwergencji KE i EBC

W dniu 7 czerwca br. zostały opublikowane *Raporty o konwergencji*, przygotowane przez [KE](#) i [EBC](#) na podstawie art. 140 *Traktatu o funkcjonowaniu UE* (TFUE)³. W raportach został oceniony postęp poczyniony przez siedem państw członkowskich spoza strefy euro, tj. przez Bułgarię, Chorwację, Czechy, Polskę, Rumunię, Szwecję i Węgry, na drodze do przyjęcia wspólnej waluty. Obie instytucje oceniły stopień trwałej zbieżności gospodarczej oraz zgodności prawa krajowego z traktatami i ze statutem ESBC i EBC, a także, zbadały, czy spełnione są wymogi prawne do tego, aby banki centralne tych krajów mogły stać się integralną częścią Eurosystemu.

Na podstawie przeprowadzonej analizy KE uznała, że żadne z siedmiu państw nie spełnia warunków przyjęcia euro. Od strony legislacyjnej jedynie chorwackie ustawodawstwo jest zgodne z prawem unijnym. W przypadku konwergencji gospodarczej sytuacja państw objętych analizą przedstawia się w sposób zróżnicowany. W ocenie KE:

- **kryterium stabilności cen** (z wartością referencyjną na poziomie 0,7%) jest spełnione w przypadku Bułgarii (-1,0%), Chorwacji (-0,4%), Czech (0,4%), Polski (-0,5%), Rumunii (-1,3%) i Węgier (0,4%). Jedynie w Szwecji 12-miesięczna średnia inflacja HICP na poziomie 0,9% przekracza wartość referencyjną;
- **kryterium dotyczące sytuacji finansów publicznych** jest spełnione w przypadku wszystkich badanych państw, z wyjątkiem Chorwacji, która od stycznia 2014 r. jest objęta procedurą nadmiernego deficytu;

³ Zgodnie z art. 140 TFUE raport jest przygotowywany przynajmniej raz na dwa lata oraz każdorazowo na wniosek państwa członkowskiego UE zamierzającego przyjąć euro. EBC i KE przedkładają go Radzie Unii Europejskiej (Radzie). Badanie zbieżności gospodarczej i prawnej przeprowadzono w tym roku w ramach regularnej oceny w cyklu dwuletnim.

- **kryterium stabilności kursu walutowego** nie zostało spełnione przez żadne z badanych państw (żadna z siedmiu walut nie uczestniczy w mechanizmie kursów walutowych ERM II [*Exchange Rate Mechanism*]);
- **kryterium długoterminowych stóp procentowych** (z wartością referencyjną na poziomie 4%) jest spełnione przez wszystkie badane państwa. Poziom 12-miesięcznych średnich długoterminowych stóp procentowych w poszczególnych państwach przedstawia się następująco: Bułgaria 2,5%, Chorwacja 3,7%, Czechy 0,6%, Polska 2,9%, Rumunia 3,6%, Szwecja 0,8% i Węgry 3,4%.

W dniu 7 czerwca br. KE i EBC opublikowały Raporty o konwergencji, w których został oceniony stopień trwałej zbieżności gospodarczej ze strefą euro siedmiu państw członkowskich UE nie należących do obszaru wspólnej waluty. Dokonano także oceny zgodności ustawodawstwa obowiązującego w tych państwach z traktatami oraz ze statutem ESBC i EBC. Na podstawie przeprowadzonej analizy KE uznała, że Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Polska, Rumunia, Szwecja i Węgry nie spełniają warunków przyjęcia euro.

W przypadku Polski KE przewiduje utrzymanie się poziomu inflacji poniżej wartości referencyjnej w 2016 r. oraz stopniowy wzrost inflacji do 1,6% w 2017 r. W odniesieniu do finansów publicznych, KE wskazała na ryzyko niespełnienia postanowień paktu stabilności i wzrostu w roku 2016 i 2017, z uwagi na możliwość wystąpienia poważnych odchyżeń od zalecanej ścieżki dostosowań. Polska pozostaje jedynym państwem członkowskim UE, które nie posiada niezależnej rady fiskalnej, ani też nie ma w planach jej ustanowienia. Wśród dodatkowych czynników, które – oprócz kryteriów konwergencji – uwzględniono przy ocenie Polski, znalazły się: istotna pozytywna zmiana w zakresie bilansu płatniczego, wysoki stopień zintegrowania polskiej gospodarki ze strefą euro (poprzez handel i inwestycje) oraz wysoki stopień zintegrowania polskiego sektora finansowego z systemem finansowym UE. Za niekorzystny czynnik KE uznała gorsze niż w przypadku większości państw strefy euro warunki występujące w otoczeniu biznesu. W odniesieniu do konwergencji prawnej raporty KE i EBC wskazują na braki w dostosowaniu polskiego ustawodawstwa do wymogów unijnych, w szczególności w zakresie niezależności banku centralnego, m.in. w kwestii zakazu przyjmowania przez członków organów decyzyjnych NBP instrukcji od instytucji zewnętrznych, podstaw do odwołania Prezesa NBP oraz zakresu kontroli Najwyższej Izby Kontroli dotyczący działalności NBP, przestrzegania zakazu finansowania oraz integracji prawnej banku centralnego z Eurosystemem na etapie przyjmowania euro.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. Posiedzenie Rady Ecofin 17 czerwca 2016 r.

2.1.1. Nowe przepisy dotyczące prospektów emisyjnych – unia rynków kapitałowych

Na posiedzeniu Rada Ecofin przyjęła tzw. podejście ogólne (*general approach*) w odniesieniu do wniosku KE dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (PE) i Rady w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z ofertą publiczną lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych. Zmianę przepisów dotyczących prospektów emisyjnych zapowiedziano w *Planie inwestycyjnym dla Europy*⁴ w ramach trzeciego filaru na rzecz poprawy otoczenia biznesowego; stanowi ona ponadto kluczowy element w *Planie działania na rzecz unii rynków kapitałowych*⁵. Docelowo rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązującą dyrektywę w sprawie prospektu emisyjnego⁶. Rada poprosiła prezydentkę holenderską o rozpoczęcie rozmów z PE z zamiarem przyjęcia powyższego rozporządzenia podczas pierwszego czytania.

Nowe przepisy mają zapewnić łatwiejszy dostęp do kapitału dla przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich firm, a co za tym idzie obniżyć koszt pozyskania kapitału, oraz uprościć informacje dla inwestorów. Proponowane działania przewidują:

- zmniejszenie obciążenia administracyjnego związanego ze sporządzaniem prospektu emisyjnego dla wszystkich emitentów, w szczególności MŚP, oraz dla emitentów dokonujących częstych emisji papierów wartościowych i ofert wtórnych;
- zwiększenie roli prospektu jako narzędzia informacyjnego dla potencjalnych inwestorów, w szczególności MŚP;
- osiągnięcie większej spójności między unijnymi przepisami dotyczącymi prospektów emisyjnych i obowiązków informacyjnych.

2.1.2. Kwestie podatkowe

Rada dyskutowała na temat kompromisowej propozycji prezydentki holenderskiej dotyczącej projektu dyrektywy ustanawiającej przepisy przeciwdziałające praktykom unikania opodatkowania⁷. Niemal wszystkie kraje zaakceptowały zaproponowaną treść projektu, wobec czego prezydencja ogłosiła tzw. procedurę milczącej zgody, do 20 czerwca br. Oznacza to, że tekst zostanie uznany

⁴ Więcej na temat *Planu inwestycyjnego dla Europy* w pkt 1.1. oraz w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z listopada 2014 r.

⁵ Więcej na temat *Planu działania na rzecz unii rynków kapitałowych* w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z września 2015 r.

⁶ Dyrektywa 2003/71/WE PE i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych i zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE.

⁷ Projekt został opublikowany przez KE 28 stycznia br. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” ze stycznia br.

za zaakceptowany, o ile żaden członek Rady nie wniesie do tego czasu sprzeciwu odnośnie do jego treści. Formalne przyjęcie projektu ma nastąpić na kolejnym posiedzeniu Rady.

Ministrowie rozmawiali także o propozycji wprowadzenia podatku od transakcji finansowych w 10 krajach UE⁸, w ramach tzw. wzmocnionej współpracy. Prace w zakresie wypracowania ostatecznych zasad funkcjonowania podatku będą kontynuowane.

2.1.3. Zwalczanie finansowania terroryzmu

KE zdała sprawozdanie Radzie z wdrażania inicjatyw zapowiedzianych w lutym 2016 r. w [Planie działania na rzecz skuteczniejszego zwalczania finansowania terroryzmu](#). Plan koncentruje się na dwóch obszarach działań:

- wykrywaniu i zapobieganiu przemieszczaniu się środków finansowych wykorzystywanych przez organizacje terrorystyczne,
- niszczeniu źródeł dochodów wykorzystywanych przez organizacje terrorystyczne poprzez uniemożliwianie im pozyskiwania funduszy.

2.1.4. Odroczenie wdrożenia pakietu regulacyjnego w sprawie rynków instrumentów finansowych

Rada Ecofin [przyjęła](#) także [dyrektywę](#) oraz [rozporządzenie](#) przesuwające o rok daty transpozycji oraz wejścia w życie nowych przepisów dotyczących rynku papierów wartościowych.

Powyższe odnosi się w szczególności do dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (*Markets in Financial Instruments Directive*, MiFID II) oraz rozporządzenia w sprawie rynków instrumentów finansowych (*Markets in Financial Instruments Regulation*, MiFIR). Oba akty prawne mają zacząć obowiązywać najpóźniej od 3 stycznia 2018 r., natomiast data transpozycji MiFID II została wyznaczona na 3 lipca 2017 r.

Powodem odroczenia przepisów są problemy technologiczne związane ze stworzeniem niezbędnej infrastruktury do zbierania danych. Dnia 2 października 2015 r. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (European Securities and Markets Authority, ESMA) poinformował KE o przewidywanym opóźnieniu w technicznym wdrażaniu MiFID II.

⁸ Po tym, jak w marcu 2013 r. z udziału w inicjatywie wycofała się Estonia, wzmocnioną współpracą pozostają zainteresowane: Austria, Belgia, Francja, Grecja, Hiszpania, Niemcy, Portugalia, Słowacja, Słowenia i Włochy.

2.1.5. Plan działania dotyczący ukończenia budowy unii bankowej

Ministrowie przyjęli także plan działania, mający na celu ukończenie budowy unii bankowej. W planie przedstawiono priorytetowe kwestie, których realizacja w najbliższych latach jest niezbędna do stworzenia trzyfilarowej konstrukcji unii bankowej. Obecnie w ramach unii bankowej funkcjonują dwa elementy: jednolity mechanizm nadzorczy (*Single Supervisory Mechanism, SSM*) i jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*Single Resolution Mechanism, SRM*). Zgodnie z konkluzjami przyjętymi w trakcie posiedzenia Rady w najbliższych latach prace obejmą:

- realizację działań prowadzących do utworzenia trzeciego filaru unii bankowej czyli europejskiego systemu ubezpieczenia depozytów (*European Deposit Insurance Scheme, EDIS*), dopełniającego dotychczasową strukturę unii bankowej. W tym zakresie Rada przyjęła do wiadomości, że kilka krajów członkowskich pozytywnie odnosi się do propozycji podpisania umowy międzyrządowej o przekazywaniu i wspólnianiu składek (*intergovernmental agreement, IGA*) w kontekście EDIS, na wzór tej, która została podpisana na rzecz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*Single Resolution Fund, SRF*)⁹;
- dążenie do zagwarantowania wspólnego mechanizmu ochronnego (tzw. *common backstop*) dla SRF. Prace w tym obszarze miałyby się rozpocząć we wrześniu 2016 r., gdy wszystkie kraje członkowskie UE w pełni wdrożą dyrektywę dotyczącą działań naprawczych uporządkowanej restrukturyzacji i likwidacji banków (*Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD*)¹⁰ do krajowych porządków prawnych, a państwa uczestniczące w SRM zakończą podpisywanie porozumień w sprawie linii kredytowych (*Loan Facility Agreements*) stanowiących zabezpieczenie finansowe dla SRF w okresie przejściowym. Ministrowie podkreślili, że wspólny mechanizm ochronny powinien być w pełni operacyjny najpóźniej pod koniec 8-letniego okresu przejściowego;
- kontynuację rozpoczętych już działań mających na celu wprowadzenie uregulowań bankowych służących dzieleniu i zmniejszeniu ryzyka poprzez:

1) wprowadzenie zmian w istniejących ramach prawnych uwzględniających konieczność implementacji wymogu w zakresie zdolności do całkowitej absorpcji strat (*Total Loss Absorbing Capacity, TLAC*) przez globalne banki o znaczeniu systemowym (*Global*

⁹ Na mocy IGA, podpisanej 21 maja 2014 r. przez wszystkie kraje członkowskie UE z wyjątkiem Wielkiej Brytanii i Szwecji, a następnie ratyfikowanej przez 18 z 19 krajów uczestniczących w unii bankowej do 30 listopada 2015 r., Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Board, SRB) uzyskała pełną zdolność działania z dniem 1 stycznia br. Do zadań SRB należy podejmowanie decyzji o programach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków na progu upadłości oraz o korzystaniu z SRF.

¹⁰ Z informacji przekazanych przez KE wynika, że do 11 maja br. w 3 z 28 krajów członkowskich UE (w tym w Polsce) nadal nie zakończono procesu transpozycji BRRD. W Polsce dyrektywa BRR została wdrożona poprzez przyjęcie *ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów i przymusowej restrukturyzacji*. Dnia 30 czerwca br. ustawa została podpisana przez Prezydenta RP.

Systemically Important Banks, G-SIBs) oraz dokonanie przeglądu wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (*Minimum Requirement on Eligible Liabilities, MREL*) wynikającego z BRRD,

2) przedstawienie projektu legislacyjnego prezentującego wspólne podejście do kwestii hierarchii wierzycieli banków celem zagwarantowania większej pewności prawnej w przypadku wszczęcia procedury *resolution*,

3) dokonanie przeglądu pakietu regulacji w sprawie wymogów kapitałowych CRR/CRD IV skutkującego zmianami, których efektem byłaby harmonizacja opcji krajowych, wprowadzenie wskaźnika dźwigni (przy czym możliwe jest ustanowienie jego limitu dla banków systemowo ważnych na poziomie wyższym niż 3%) czy też wprowadzenie wskaźnika płynności długoterminowej (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*),

4) przedstawienie projektu legislacyjnego dotyczącego kwestii minimalnej harmonizacji prawa upadłościowego w kontekście unii rynków kapitałowych, który miałby przyczynić się do ograniczenia przyszłego poziomu kredytów zagrożonych (*non-performing loans, NPLs*),

5) dalsze działania w zakresie harmonizacji instrumentu moratorium wynikającego z dyrektywy BRR.

Oczekuje się, że powyższe projekty legislacyjne KE (w pkt. 1-5) zostaną zaprezentowane najpóźniej do końca br.

- ewentualne podjęcie dalszych kroków w zakresie ostrożnościowego traktowania ekspozycji banków na skarbowe papiery wartościowe w regulacjach w zależności od wyników prac Komitetu Bazylejskiego.

Decyzją Rady postępy w wyżej wymienionych obszarach będą ściśle monitorowane i oceniane w trybie rocznym.

2.1.6. Semestr europejski

Ministrowie zaakceptowali wstępnie treść [zaleceń](#) dla 27 krajów członkowskich UE (*country-specific recommendations, CSR*)¹¹. Rada przyjęła także zalecenia dotyczące uchylenia decyzji o występowaniu nadmiernego deficytu [na Cyprze](#) oraz w [Irlandii](#) i [Słowenii](#). Konsekwencją przyjęcia tych

¹¹ Propozycje zaleceń zostały opublikowane przez KE 18 maja br. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z maja br.

dokumentów przez Radę jest zmniejszenie do 6 liczby krajów UE podlegających procedurze nadmiernego deficytu. Są to: Chorwacja, Francja, Grecja, Hiszpania, Portugalia i Wielka Brytania.

2.1.7. Przyszłość strefy euro

Ministrowie, odnosząc się do planu działań dotyczących przyszłości unii gospodarczej i walutowej (UGW) zawartego w tzw. raporcie pięciu przewodniczących z czerwca 2015 r.¹², wymienili poglądy na temat osiąganych postępów w procesie zarządzania gospodarczego oraz tworzenia zewnętrznej reprezentacji strefy euro. Rada przyjęła też [zalecenie](#) w sprawie utworzenia krajowych rad do spraw produktywności (wcześniej konkurencyjności¹³), zaproponowane przez KE w ramach pakietu dokumentów służących pogłębieniu UGW z 21 października 2015 r.¹⁴.

2.1.8. Plan inwestycyjny dla Europy i inicjatywa EBI w zakresie migracji

W ramach przygotowań do posiedzenia Rady Europejskiej 28–29 czerwca br. ministrowie dyskutowali także o wdrożeniu *Planu inwestycyjnego dla Europy* na podstawie komunikatu KE¹⁵. W rozmowach skupiono się **na projektach realizowanych ze wsparciem EFIS**. Tematem dyskusji była też **inicjatywa EBI w zakresie migracji**, w ramach której EBI odpowie na obecne wyzwania związane z kryzysem migracyjnym, i która obejmie kraje południowego sąsiedztwa oraz Bałkanów Zachodnich, z uwagą na wzmożone przepływy ludności na tych terenach.

¹² Więcej na temat raportu w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z czerwca 2015 r.

¹³ Nazwa zaproponowana przez KE została zmieniona na etapie prac w Radzie.

¹⁴ Więcej o pakiecie w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z października 2015 r.

¹⁵ Więcej na ten temat w [pkt 1.1.](#)

3. Eurogrupa

3.1. Posiedzenie Eurogrupy 16 czerwca 2016 r.

3.1.1. Dyskusja na temat stabilności systemów emerytalnych w strefie euro

Punktem wyjścia do dyskusji ministrów na temat stabilności systemów emerytalnych była [nota](#) KE dotycząca analizy rodzajów ryzyka, które mogą wpłynąć na stabilność systemów emerytalnych krajów członkowskich strefy euro. Eurogrupa, odnosząc się do dokumentu, zaproponowała cztery główne [zasady](#), którymi powinny się kierować kraje członkowskie strefy euro przy wdrażaniu reform systemów emerytalnych, tj.:

- reformy powinny wspomagać zwiększanie odporności systemów emerytalnych na szoki makroekonomiczne i zmiany demograficzne. W szczególności, wprowadzenie w ramach systemów emerytalnych automatycznych mechanizmów dostosowawczych (np. uzależniających wiek emerytalny od oczekiwanej długości życia) może być efektywnym narzędziem w walce z negatywnymi następstwami zmian demograficznych;
- reformy systemów emerytalnych powinny być wspierane przez inne polityki, a zwłaszcza działania nakierowane na wydłużanie czasu pozostawania pracowników na rynku pracy;
- kraje powinny podejmować także inne reformy wspierające wzrost i zatrudnienie, umożliwiając wykorzystanie pełnego potencjału i maksymalizację produktywności siły roboczej;
- aby efekt reform emerytalnych był długotrwały, ważne jest poparcie społeczne, dlatego kraje powinny zadbać o: rozpowszechnianie wiedzy na temat konieczności i zasadności ich przeprowadzania, zaangażowanie partnerów społecznych oraz dobre zaplanowanie procesu wdrażania reform.

3.1.2. Ocena strefy euro przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy

W trakcie posiedzenia Christine Lagarde, Dyrektorka Zarządzająca Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW), poinformowała o dokonanej przez MFW (w ramach corocznych konsultacji na podstawie art. IV *umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym*¹⁶), [ocenie strefy euro](#) w zakresie perspektyw rozwoju gospodarki, ryzyk oraz wyzwań politycznych. W ocenie MFW strefa euro stała się podatna na zagrożenia w wyniku rosnącego eurosceptyzyzmu i podziałów politycznych. Aby pobudzić wzrost gospodarczy i wzmocnić UE, potrzebne są reformy strukturalne, wsparcie finansowe pochodzące ze scentralizowanych inicjatyw i dalsze dostosowania w krajach posiadających wysoki poziom długu publicznego. MFW ocenił, że proces naprawczy strefy euro wzmocnił się w ostatnich dwóch kwartałach, powinien jednak być kontynuowany. Jednocześnie,

¹⁶ *Umowa o utworzeniu Międzynarodowego Funduszu Walutowego*, Konferencja Bretton Woods, New Hampshire, 22 lipca 1944 r., Dz.U. z 1948 r. Nr 40 poz. 290 z późn. zm.

zdaniem MFW, wyraźnie wzrosły zagrożenia polityczne, co wynika m.in. z kryzysu migracyjnego i referendum w sprawie członkostwa Wielkiej Brytanii w UE. Wskazane są reformy strukturalne w celu zmniejszenia nierównowagi makroekonomicznej, w przeciwnym wypadku strefie euro może zagrażać kolejny kryzys. Ponadto MFW zaleca wzmocnienie ram budżetowych i dążenie krajów do przywrócenia równowagi budżetowej. Wskazuje także na konieczność kontynuowania adaptacyjnej polityki pieniężnej, przyspieszenia procesu naprawy bilansu banków oraz dokończenia projektu unii bankowej.

4. Rada Europejska

4.1. Posiedzenie Rady Europejskiej 28–29 czerwca 2016 r.

Na czerwcowym posiedzeniu Rady Europejskiej unijni szefowie państw lub rządów omówili wynik brytyjskiego referendum. Zaakceptowali zalecenia CSR¹⁷ skierowane do krajów członkowskich. Po zapoznaniu się z postępami w pogłębianiu UGW (w tym z planem działania dotyczącym dokończenia unii bankowej) przyjęto również zalecenie utworzenia krajowych rad do spraw produktywności. Rada Europejska przyjęła także plan działań, w którym wzywa do zdecydowanych postępów w zapewnieniu wszystkim zainteresowanym podmiotom dostępu do jednolitego rynku cyfrowego.

W trakcie posiedzenia Federica Morgherini, Wysoka Przedstawiciel UE do spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, przedłożyła tzw. globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE. W dokumencie określono cele i priorytety UE w działaniach na arenie międzynarodowej oraz przedstawiono środki, które mają zagwarantować osiągnięcie tych celów.

4.1.1. Migracja

W konkluzjach Rada Europejska odniosła się do oświadczenia UE–Turcja z 18 marca br.¹⁸, którego realizacja przyczyniła się do zmniejszenia liczby przepraw z Turcji na greckie wyspy.

Szefowie państw lub rządów krajów UE zwrócili uwagę, że przepływy migracyjne w środkowej części Morza Śródziemnego utrzymują się na podobnym poziomie co w ubiegłym roku. Aby skutecznie zmniejszyć liczbę przepływów, UE musi skoncentrować się na współpracy z państwami trzecimi pochodzenia i tranzytu. Działając na podstawie komunikatu KE, UE powinna:

- **zastosować rozwiązania przejściowe, do czasu zawarcia pełnoprawnych umów o readmisji**, żeby zapewnić szybkie i operacyjne powroty migrantów o nieuregulowanym statusie;
- **utworzyć i zastosować środki nacisku**, w tym w zakresie rozwoju i handlu, aby osiągnąć porozumienia z państwami trzecimi;
- wypracować **wspólne i lepiej skoordynowane podejście wszystkich podmiotów UE i państw członkowskich do problemu**, także za pomocą środków uzupełniających wchodzących w zakres kompetencji krajowych.

Rada Europejska poprosiła Radę o przeanalizowanie wniosków przedstawionych dotychczas przez KE w sprawie odpowiednich instrumentów i źródeł finansowania działań zorientowanych na współpracę z państwami trzecimi w kwestii walki z kryzysem migracyjnym. Z kolei KE została

¹⁷ Zalecenia zostały opublikowane 18 maja br. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z maja br.

¹⁸ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z marca br.

zobowiązana do przedstawienia do września br. wniosku w sprawie planu inwestycji zewnętrznych.

4.2. Nieformalne posiedzenie szefów państw lub rządów 27 państw członkowskich 29 czerwca 2016 r.

W konkluzjach z nieformalnego [posiedzenia](#) szefów państw i rządów 27 krajów członkowskich (w posiedzeniu nie wziął udziału przedstawiciel Wielkiej Brytanii) wyrażono ubolewanie nad wynikami referendum brytyjskiego¹⁹, a jednocześnie wezwano rząd Wielkiej Brytanii do jak najszybszej notyfikacji Radzie Europejskiej zamiaru wyjścia kraju z UE. Podkreślono także m.in., że niezależnie od kształtu przyszłej umowy pomiędzy Wielką Brytanią a UE, będzie musiała być ona oparta na równowadze praw i obowiązków, a dostęp do wspólnego rynku oznacza akceptację wszystkich czterech jego swobód (swobodnego przepływu towarów, usług, kapitału i osób).

¹⁹ Więcej na ten temat w [pkt 9.5](#).

5. Parlament Europejski

5.1. Rezolucja w sprawie konsekwencji referendum w Wielkiej Brytanii

W przyjętej 28 czerwca 2016 r. [rezolucji](#) w sprawie konsekwencji referendum w Wielkiej Brytanii²⁰ PE wezwał rząd brytyjski do poinformowania Rady Europejskiej o wyniku referendum już na jej posiedzeniu 28–29 czerwca br., w celu jak najszybszego rozpoczęcia negocjacji dotyczących wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE, zgodnie z art. 50 *Traktatu o Unii Europejskiej* (TUE).

Przypomniano, że na mocy traktatów zgoda PE jest niezbędna zarówno do zawarcia umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE jak i porozumienia regulującego przyszłe stosunki dwustronne, oraz że PE musi w pełni uczestniczyć w odpowiednich procedurach.

PE wezwał również Radę do zmiany kolejności państw sprawujących przewodnictwo w taki sposób, by uniknąć zakłóceń w codziennym zarządzaniu UE. Planowo Wielka Brytania miała objąć przewodnictwo Rady w drugiej połowie 2017 r.

²⁰ Więcej o wynikach referendum w sprawie członkostwa Wielkiej Brytanii w UE w [pkt 9.5](#).

6. Europejski Bank Centralny

6.1. Wyniki ankiety dotyczącej dostępu do finansowania przedsiębiorstw w strefie euro

Dnia 1 czerwca 2016 r. EBC [opublikował](#) czternasty [raport](#) z wynikami ankiety dotyczącej dostępu do finansowania przedsiębiorstw (*Survey on Access to Finance of Enterprises*). Zawiera on informacje na temat zmian w sytuacji finansowej, potrzeb finansowych oraz dostępu do źródeł finansowania MŚP w strefie euro w okresie sześciu miesięcy (od października 2015 r. do marca 2016 r.). Raport zawiera również porównanie sytuacji MŚP do sytuacji dużych przedsiębiorstw.

MŚP zauważyły dalszą poprawę w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania. Po raz trzeci z kolei odnotowały poprawę w dostępie do kredytów bankowych przy obniżających się stopach procentowych. W badanej grupie 30% przedsiębiorstw zdecydowało się wystąpić o kredyt we wskazanym okresie i 68% spośród nich otrzymało jego pełną kwotę. Zdobywanie klientów zostało wskazane przez badanych jako największy problem MŚP (27% badanych przedsiębiorstw wskazało ten element jako źródło największego niepokoju). W ankiecie wzięło udział 11 725 przedsiębiorstw ze strefy euro, z czego 10 709 (91%) zatrudnia mniej niż 250 pracowników.

6.2. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej

W trakcie [posiedzenia](#) 2 czerwca br. w Wiedniu Rada Prezesów EBC zdecydowała się na pozostawienie stóp procentowych na niezmiennym poziomie. Wynoszą one odpowiednio:

- 0,00% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 0,25% – stopa kredytu w banku centralnym,
- -0,40% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

Podczas [konferencji](#) prasowej Mario Draghi podkreślił, że według oczekiwań Rady Prezesów podstawowe stopy procentowe EBC pozostaną w długim okresie na obecnym lub niższym poziomie. Za taki okres uznano okres dłuższy niż horyzont czasowy dokonywania przez EBC skupu aktywów netto. Ponadto na 8 czerwca br. EBC zapowiedział rozpoczęcie programu skupu aktywów sektora przedsiębiorstw (*corporate sector purchase programme, CSPP*). Na koniec czerwca br. wyznaczono datę wykonania pierwszej operacji z drugiej serii ukierunkowanych dłuższych operacji refinansujących (*targeted long term refinancing operations II, TLTRO II*).

6.3. Publikacja szczegółów dotyczących programu skupu aktywów sektora przedsiębiorstw

Dnia 2 czerwca 2016 r. Rada Prezesów EBC podjęła [decyzje](#) dotyczące CSPP będącego częścią szerszego programu skupu aktywów (*asset purchase programme*, APP). W związku z poprzednimi zapowiedziami o skupie instrumentów dłużnych wyemitowanych przez przedsiębiorstwa niebankowe w ramach programu, Rada Prezesów zdecydowała się na uściślenie kryteriów dotyczących uprawnionych emitentów. Zdecydowano, że emitenci podlegający nadzorowi w ramach SSM oraz jednostki od nich zależne będą wyłączone z możliwości uczestnictwa w programie. Wyłączeniu podlegają również instytucje, których jednostka dominująca (*parent company*) jest przedmiotem nadzoru bankowego poza strefą euro oraz instytucje, które w zakresie prowadzonej przez siebie działalności są przyrównywane do banków.

Zweryfikowano również listę publicznych przedsiębiorstw co do zgodności z kryteriami przynależności do programów CSPP i programu skupu aktywów sektora publicznego (*public sector purchase programme*, PSPP). Informacje dotyczące skupu prowadzonego w ramach CSPP będą publikowane co tydzień. Podstawa prawna programu została [opublikowana](#) 3 czerwca br.

6.4. Raport EBC na temat zarządzania wewnętrznego i apetytu na ryzyko w sektorze bankowym

W opublikowanym 21 czerwca br. [raporcie SSM](#) na temat zarządzania wewnętrznego i apetytu na ryzyko (*risk appetite*) w sektorze bankowym, EBC podsumował wyniki przeglądu tematycznego przeprowadzonego w 2015 r. we wszystkich bezpośrednio nadzorowanych bankach. W wyniku przeglądu w większości instytucji stwierdzono potrzebę poprawy praktyk stosowanych w obu obszarach. Na jego podstawie określono także dalsze działania nadzorcze na 2016 r. oraz obszary, których powinny dotyczyć inspekcje na miejscu. W raporcie SSM przedstawiono dobre praktyki zaobserwowane podczas przeglądu, a także oczekiwania nadzorcze, dotyczące organów kierowniczych i ram zarządzania ryzykiem w bankach, które wspierałyby te instytucje we wdrażaniu najlepszych praktyk międzynarodowych.

W ocenie EBC poprawy wymaga jakość dyskusji na temat ryzyk prowadzonych podczas posiedzeń zarządów banków oraz zdolność zarządów do niezależnej oceny działań menedżerów wyższego szczebla. Banki powinny ponadto zapewnić odpowiedni poziom wiedzy i doświadczenia członków zarządu, wzmocnić ich niezależność oraz wprowadzić bardziej jasny podział obowiązków. EBC wzywa również nadzorowane instytucje do ustanowienia kompleksowych ram określających apetyt na ryzyko (*risk appetite framework*, RAF), które powinny być zgodne z ogólnym profilem ryzyka banków. W szczególności powinien zostać zdefiniowany poziom tolerancji na ryzyko w odniesieniu do ryzyk finansowych i niefinansowych. RAF powinny być również bardziej powiązane z planem biznesowym, strategią rozwoju instytucji, planami płynnościowymi i kapitałowym oraz zasadami wynagradzania w bankach.

6.5. Zmiana kwalifikacji rynkowych instrumentów dłużnych Grecji

Dnia 22 czerwca br. Rada Prezesów EBC [postanowiła](#) o zwolnieniu rynkowych instrumentów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Republikę Grecką z obowiązku przestrzegania kryterium najniższego dopuszczalnego ratingu. Decyzja weszła w życie w dniu rozliczenia najbliższej podstawowej operacji refinansującej (*main refinancing operation*, MRO), 29 czerwca br., i towarzyszyła jej publikacja aktu prawnego. Rada Prezesów wzięła pod uwagę pozytywne zakończenie pierwszej misji przeglądu gospodarki greckiej przez KE i EBC, jak również akceptację pierwszej wypłaty z drugiej transzy programu pomocowego dla Grecji w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności (*European Stability Mechanism*, ESM). W późniejszym czasie Rada Prezesów przeanalizuje możliwość skupu greckich obligacji w ramach PSPP.

6.6. Przebieg programu skupu aktywów

W związku z wdrożonymi programami Eurosystem dokonał [skupu aktywów](#) o wartości (według stanu na 24 czerwca br.):

- 4 mld 898 mln euro – w ramach CSPP;
- 868 mld 811 mln euro – w ramach PSPP;
- 19 mld 658 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP);
- 182 mld 988 mln euro – w ramach trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP3).

6.7. Monitoring rynków finansowych

Dnia 24 czerwca br. EBC [poinformował](#) o prowadzeniu ścisłego monitoringu rynków finansowych w związku z wynikiem referendum w Wielkiej Brytanii. Zadeklarował również gotowość do dostarczenia w razie potrzeby dodatkowego wsparcia płynnościowego w euro i innych walutach. System bankowy w zakresie płynności i kapitału został określony przez EBC jako odporny. EBC wskazuje, że nadal będzie wykonywać swoje zadania w zakresie utrzymania stabilności cen i stabilności finansowej w strefie euro.

6.8. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w czerwcu następujące [opinie](#):

- do bułgarskiej ustawy w sprawie audytu wewnętrznego България народна банка (Narodowego Banku Bułgarskiego) (CON/2016/30),
- do słoweńskiej ustawy w sprawie kredytów konsumenckich (CON/2016/31),

- do holenderskiej ustawy w sprawie obniżenia wynagrodzenia ustawowego w sektorze publicznym i publiczno-prywatnym (CON/2016/32),
- do chorwackiej ustawy w sprawie zmian w ustawie o Hrvatska Narodna Banka (Narodowym Banku Chorwacji) (CON/2016/33),
 - do greckiej ustawy sprawie umów o kredyt konsumencki związanych z nieruchomościami mieszkalnym (CON/2016/34),
 - do belgijskiej ustawy w sprawie udostępnienia centralnego rejestru rachunków bankowych (CON/2016/35).

7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

7.1. Posiedzenie Rady Generalnej ESRB

Podczas [posiedzenia](#) Rady Generalnej ESRB, które odbyło się 23 czerwca 2016 r., jako **główne zagrożenia dla systemu finansowego** wskazano – podobnie jak na poprzednim posiedzeniu 17 marca br. - możliwość przeszacowania cen na rynkach finansowych oraz dalsze pogarszanie się bilansów instytucji finansowych. Rada Generalna omówiła główne czynniki przyczyniające się do wzrostu ryzyka w europejskim sektorze bankowym, którymi są: niska rentowność związana ze środowiskiem niskich stóp procentowych, utrzymujący się w niektórych krajach UE wysoki poziom aktywów zagrożonych oraz nadmierna podaż usług bankowych. W dalszym ciągu prowadzone są **analizy dotyczące utrzymujących się niskich stóp procentowych**, mające zidentyfikować obszary, w których konieczne może być podjęcie działań z zakresu polityki makroostrożnościowej.

Na posiedzeniu Rady Generalnej ESRB omówiono główne rodzaje ryzyka dla systemu finansowego UE. Rada Generalna podjęła również decyzję o publikacji w najbliższych miesiącach dwóch raportów: w sprawie czynników ryzyka, które mogą oddziaływać na płynność animatorów rynków oraz w sprawie operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej w sektorze pozabankowym.

Ważną kwestią dyskutowaną podczas posiedzenia był **wpływ na stabilność finansową ewentualnych nierównowag pomiędzy podażą płynności rynkowej a popytem na nią**. Nierównowagi te mogą potencjalnie wzmacniać szoki w systemie finansowym. W związku z tym ESRB przeprowadziła analizę czynników ryzyka płynności, które mogą wpływać na fundusze inwestycyjne oraz animatorów rynków w Europie. Rada Generalna podjęła decyzję o publikacji raportu przedstawiającego wnioski dla sektora animatorów rynków. Zostanie on upubliczniony w najbliższych miesiącach.

Rada Generalna zdecydowała również o publikacji raportu w sprawie **operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej w sektorze pozabankowym**. O ile w sektorze bankowym polityka makroostrożnościowa już funkcjonuje, o tyle dla sektora pozabankowego w dalszym ciągu konieczne jest określenie odpowiedniej strategii, zakresu danych nadzorczych oraz instrumentów niezbędnych do ograniczania ryzyka w tym sektorze. Dokument ESRB przedstawia ogólną strategię budowy ram tej polityki i ma zostać opublikowany w lipcu br.

Ponadto na posiedzeniu Rady Daniel Gros został powołany na kolejną czteroletnią kadencję członka Doradczego Komitetu Naukowego ESRB (Advisory Scientific Committee, ASC). D. Gros był członkiem ASC od grudnia 2011 r.

ESRB opublikowała także szesnastą edycję [*risk dashboard*](#). Jest to dokument zawierający zestawienie wskaźników ilościowych i jakościowych ilustrujących sytuację systemu finansowego w UE.

8. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

8.1. Raport roczny z działalności w 2015 r.

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) opublikował 15 czerwca 2016 r. [raport roczny](#) za 2015 r. Przedstawił w nim podsumowanie działań EBA oraz planowane zadania w br. Działania podejmowane przez EBA w ubiegłym roku dotyczyły w szczególności **prac nad wspólnym zestawem regulacji dla sektora finansowego w UE** (*single rulebook*). EBA wydał szereg dokumentów, w tym standardy techniczne, wytyczne oraz opinie, które uzupełniały regulacje europejskie dotyczące m.in.: wymogów płynności, wymogów kapitałowych, ryzyka operacyjnego, funduszy własnych, opcji narodowych, *resolution* oraz gwarantowania depozytów. EBA **monitorował i analizował również najważniejsze czynniki ryzyka dla sektora bankowego w UE**. W 2015 r. przeprowadzone zostało tzw. ćwiczenie ujawniające (*transparency exercise*), dzięki któremu przedstawiono dane na temat kondycji banków europejskich. Jego wyniki publikowano w listopadzie 2015 r.²¹ Na 2016 r. zaplanowane są z kolei testy warunków skrajnych sektora bankowego²². Do zadań wykonywanych przez EBA należą także: promowanie harmonizacji praktyk nadzorczych w UE, zwiększanie przejrzystości i porównywalności danych dotyczących europejskiego sektora bankowego oraz monitorowanie innowacji w sektorze bankowym.

8.2. Raport w sprawie trendów w bankowości detalicznej

W opublikowanym 21 czerwca br. [raporcie](#) EBA przedstawił **analizę trendów konsumenckich dotyczących podstawowych produktów bankowości detalicznej**, takich jak: kredyty hipoteczne, pożyczki konsumenckie, depozyty, rachunki i usługi płatnicze oraz usługi pieniądza elektronicznego. Uzyskane wyniki mogą zostać wykorzystane przez EBA przy opracowywaniu planu działalności na 2017 r. EBA zwraca w raporcie uwagę na osiem obszarów, w których obserwowane są niepokojące trendy. Są to:

- rosnące **zadłużenie gospodarstw domowych** oraz zastrzeżenia do praktyk instytucji finansowych stosowanych przy udzielaniu kredytów (w tym niewłaściwa ocena zdolności kredytowej oraz brak współpracy z klientami, którzy mają zaległości w spłatach);
- brak przejrzystości i porównywalności oraz zastrzeżenia co do wysokości **opłat bankowych**, które często są przedmiotem skarg klientów banków;
- nieodpowiednie **praktyki sprzedażowe**, w tym szczególne zasady premiowania oraz nadużywanie sprzedaży wiązanej (*cross-selling*) mogące być źródłem konfliktu interesów oraz niezetelnej sprzedaży (*misselling*);
- wysoki poziom **kredytów w walutach obcych**, które są narażone na ryzyko kursowe;

²¹ Więcej na temat raportu w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z listopada 2015 r.

²² Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lutego br.

- obawy związane z **innowacyjnymi metodami płatniczymi**, dotyczące w szczególności ich bezpieczeństwa;
- rozwój **alternatywnych form pozyskiwania finansowania**, na przykład finansowania społecznościowego (*crowdfunding*), które mogą być źródłem ryzyka;
- rozwój **walut wirtualnych**, które w dalszym ciągu nie są objęte regulacjami i które mogą być wykorzystywane do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- **wykorzystywanie** przez instytucje finansowe **danych klientów** do celów niezwiązanych z obsługą posiadanych produktów.

9. Inne

9.1. Piąta misja przeglądowna gospodarki Irlandii

W dniach 7–10 czerwca 2016 r. miała miejsce piąta misja przeglądowna gospodarki Irlandii w ramach nadzoru prowadzonego od zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych w 2013 r. (*post-programme surveillance*, PPS). W [oświadczeniu](#) opublikowanym przez KE i EBC 10 czerwca br. doceniono działania, mające na celu pobudzić wzrost gospodarczy w kraju, przeprowadzone w ostatnich latach przez władze Irlandii.

Irlandia pozostaje najszybciej rozwijającą się gospodarką UE (w 2015 r. odnotowano wzrost gospodarczy na poziomie 7,8% PKB, o 2,6 pkt proc. wyższy niż w 2014 r.). Początkowo napędzany przez eksport netto, obecnie wzrost gospodarczy jest wspierany głównie przez popyt wewnętrzny. Inflacja utrzymuje się na niskim poziomie, a bezrobocie nadal spada – w maju 2016 r. stopa bezrobocia osiągnęła wartość 7,8%.

W ocenie ekspertów irlandzka gospodarka boryka się z problemami w sektorze bankowym, choć w ostatnim czasie zyskowność banków uległa znacznej poprawie. Poziom NPLs spada (po osiągnięciu wartości szczytowej w 2013 r. – 27,1%, w 2015 r. wyniósł 16,1%), jednak wciąż pozostaje jednym z najwyższych w strefie euro. Kolejna misja przeglądowna gospodarki Irlandii została zaplanowana na jesień 2016 r.

9.2. Czwarta misja przeglądowna gospodarki Portugalii

Przedstawiciele KE i EBC dokonali czwartego przeglądu gospodarki portugalskiej w ramach PPS. Misja przeglądowna odbyła się w dniach 15–22 czerwca 2016 r. i była połączona z monitoringiem gospodarki Portugalii w zakresie procedury nierównowag makroekonomicznych.

Eksperci zauważyli, że rosnąca elastyczność i konkurencyjność gospodarki portugalskiej wspiera stopniowy wzrost gospodarczy. Tempo ożywienia gospodarczego jest jednak niższe niż oczekiwano, głównie za sprawą zadłużenia wszystkich sektorów gospodarki i wciąż niewielkiej elastyczności rynku pracy. W specjalnym [oświadczeniu](#) zaznaczono, że portugalskie władze powinny skoncentrować się na obniżeniu zadłużenia publicznego: eksperci przewidują bowiem, że deficyt budżetowy Portugalii na koniec 2016 r. wyniesie ok. 3% PKB, z kolei dług publiczny w 2015 r. ukształtował się na poziomie 129% PKB. Zdaniem ekspertów, konieczne są także dalsze dostosowania na rynku pracy, który nadal charakteryzuje się wysoką fragmentaryzacją i bezrobociem wśród młodzieży.

9.3. Orzeczenie Federalnego Trybunału Konstytucyjnego w Niemczech w sprawie programu bezwarunkowych operacji monetarnych

Dnia 21 czerwca br. Federalny Trybunał Konstytucyjny w Niemczech wydał [orzeczenie](#), w którym odrzucił skargi dotyczące programu bezwarunkowych operacji monetarnych (*Technical features of Outright Monetary Transactions, OMT*), ogłoszonego przez EBC we wrześniu 2012 r. Sędziowie niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego zgodzili się z argumentami Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE), który w czerwcu 2015 r. uznał, że program OMT nie przekracza kompetencji EBC w zakresie polityki pieniężnej i nie narusza zakazu bezpośredniego finansowania rządów. Stwierdzili również, że program ten w żaden sposób nie ogranicza niemieckiej tożsamości konstytucyjnej oraz nie zagraża suwerenności parlamentu niemieckiego w zakresie kształtowania budżetu federalnego. Niemiecki Trybunał Konstytucyjny odniósł się także do zarzutów dotyczących bezczynności niemieckiego rządu i parlamentu wobec programu OMT, uznając, że jego ogłoszenie przez EBC nie pociąga za sobą konieczności podejmowania jakichkolwiek działań przez organy niemieckich władz federalnych. Sędziowie niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego wyrazili ponadto zastrzeżenia do sposobu przeprowadzenia przez TSUE przeglądu aktów EBC definiujących zakres jego mandatu. Ich zdaniem duża niezależność przyznana EBC znacznie redukuje poziom demokratycznej legitymizacji jego działań, w związku z tym parlament i rząd niemiecki zostały zobowiązane do stałego monitorowania decyzji podejmowanych przez EBC.

9.4. Druga transza pomocy finansowej dla Grecji w ramach realizacji trzeciego programu pomocowego

Dzięki porozumieniu zatwierdzonemu przez Eurogrupę 24 maja br. w sprawie weryfikacji pierwszej transzy trzeciego programu pomocowego dla Grecji możliwe było rozpoczęcie wypłat w ramach drugiej transzy pomocy finansowej z ESM. W dniu 17 czerwca br. Rada Dyrektorów ESM [zatwierdziła](#) drugą transzę pomocy finansowej w wysokości 10,3 mld euro w związku z wywiązaniem się przez rząd grecki z dotychczas przewidzianych działań mających na celu wprowadzenie szeregu reform, m.in. w sektorach emerytalnym i podatkowym, a także związanych z utworzeniem funduszu prywatyzacyjnego, który ma wspomagać zarządzanie greckim majątkiem państwowym. Dnia 21 czerwca br. z konta ESM [przekazano](#) Grecji 7,5 mld euro z pierwszej puli środków w ramach drugiej transzy. Decyzja o przekazaniu pozostałej kwoty (2,8 mld euro) zostanie podjęta w późniejszym terminie w zależności od rozwoju sytuacji w Grecji. Stan realizacji trzeciego programu pomocowego dla Grecji monitoruje KE wspólnie z EBC, ESM i w miarę możliwości MFW. Misje w Atenach przewidziane są co trzy miesiące lub ewentualnie częściej.

9.5. Wyniki brytyjskiego referendum dotyczącego członkostwa w UE

W przeprowadzonym 23 czerwca br. referendum Brytyjczycy zagłosowali za wyjściem Wielkiej Brytanii z UE. Przy frekwencji wynoszącej 72,2% za *Brexitem* opowiedziało się 51,9% głosujących.

Przeciwna pozostaniu w UE była większość wyborców z Anglii (53,4%) i z Walii (52,5%). Za pozostaniem w UE głosowała natomiast większość w Szkocji (62%) i Irlandii Północnej (55,8%).

W referendum brytyjskim 51,9% głosujących opowiedziało się za wyjściem, a 48,1% - za pozostaniem Wielkiej Brytanii w UE. Po dokonaniu notyfikacji Radzie Europejskiej decyzji Brytyjczyków przez rząd brytyjski zostanie uruchomiona procedura wyjścia kraju z ugrupowania.

Dokonanie notyfikacji przez rząd Wielkiej Brytanii Radzie Europejskiej zamiaru wyjścia z UE umożliwi uruchomienie procedury wyjścia²³ Wielkiej Brytanii z Unii i rozpoczęcie negocjacji umowy dotyczącej warunków wystąpienia. Umowa zostanie zawarta w imieniu UE przez Radę, po uzyskaniu zgody PE. Traktaty przestaną być wiążące dla tego kraju po wejściu w życie umowy, lub po upływie dwóch lat od momentu notyfikacji przez rząd brytyjski zamiaru wyjścia z UE (jeśli do tego czasu umowa nie zostanie zawarta).

²³ Zgodnie z art. 50 TUE.

Zapowiedzi wydarzeń w lipcu 2016 r.

Data	Wydarzenie
4–7 lipca	sesja plenarna PE
7–8 lipca	posiedzenie EBA
11–12 lipca	posiedzenie ESMA
12 lipca	posiedzenie Rady Ecofin
21 lipca	posiedzenie Rady Prezesów EBC (z decyzjami w sprawie polityki pieniężnej)

Wykaz skrótów

ABSPP	<i>asset-backed securities purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami
APP	<i>asset purchase programme</i> , program skupu aktywów
ASC	Advisory Scientific Committee, Doradczy Komitet Naukowy Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego
BRRD	<i>Bank Recovery and Resolution Directive</i> , dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012
CBPP3	<i>covered bond purchase programme 3</i> , trzeci program Europejskiego Banku Centralnego skupu obligacji zabezpieczonych
CRD IV	<i>Capital Requirements Directive IV</i> , dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE
CSPP	<i>corporate sector purchase programme</i> , program skupu aktywów sektora przedsiębiorstw
CRR	<i>Capital Requirements Regulation</i> , rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
CSR	<i>country-specific recommendations</i> , zalecenia kierowane do państw członkowskich
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

EBC	Europejski Bank Centralny
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EDIS	<i>European Deposit Insurance Scheme</i> , europejski system ubezpieczenia depozytów
EFIS	Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych
ERM II	<i>Exchange Rate Mechanism</i> , mechanizm kursów walutowych
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
ESM	<i>European Stability Mechanism</i> , Europejski Mechanizm Stabilności
ESMA	European Securities and Markets Authority, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych
ESRB	European Systemic Risk Board, Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
G-SIBs	<i>Global Systemically Important Banks</i> , globalne banki o znaczeniu systemowym
HICP	<i>Harmonised Index of Consumer Prices</i> , zharmonizowany indeks cen konsumpcyjnych
IGA	<i>intergovernmental agreement</i> , umowa międzyrządowa o przekazywaniu i uwspólnianiu składek
KE	Komisja Europejska
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MiFID II	<i>Markets in Financial Instruments Directive II</i> , Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE.

MiFIR	<i>Markets in Financial Instruments Regulation</i> , Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 600/2014, z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (EU) nr 648/2012
MREL	<i>Minimum Requirement on Eligible Liabilities</i> , wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych
MRO	<i>main refinancing operation</i> , podstawowa operacja refinansująca
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
NBP	Narodowy Bank Polski
NPLs	<i>non-performing loans</i> , kredyty zagrożone
NSFR	<i>Net Stable Funding Ratio</i> , wskaźnik stabilnego finansowania długoterminowego
OMT	<i>Outright Monetary Transaction</i> , program bezwarunkowych operacji monetarnych
PE	Parlament Europejski
PKB	produkt krajowy brutto
PPS	<i>post-programme surveillance</i> , nadzór prowadzony od zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych
PSPP	<i>public sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny
Rada	Rada Unii Europejskiej
RAF	<i>risk appetite framework</i> , ramy określające apetyt na ryzyko
SRB	<i>Single Resolution Board</i> , Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji

SRF	<i>Single Resolution Fund</i> , jednolity fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji
SRM	<i>Single Resolution Mechanism</i> , mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków
SSM	<i>Single Supervisory Mechanism</i> , jednolity mechanizm nadzorczy
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TLAC	<i>Total Loss Absorbing Capacity</i> , wymóg w zakresie zdolności do całkowitej absorpcji strat
TLTRO II	<i>targeted long term refinancing operations II</i> , druga seria ukierunkowanych dłuższych operacji refinansujących
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
TUE	Traktat o Unii Europejskiej
UE	Unia Europejska
UGW	unia gospodarcza i walutowa

Autorzy i źródła

Autorzy

Komisja Europejska – Małgorzata Potocka, Małgorzata Szcześ, Renata Żak

Rada Unii Europejskiej – Maria Majkowska, Małgorzata Potocka, Joanna Surąła

Eurogrupa – Magdalena Gąsior, Małgorzata Potocka, Honorata Wyganowska

Rada Europejska – Magdalena Gąsior, Małgorzata Potocka

Parlament Europejski – Małgorzata Potocka

Europejski Bank Centralny – Małgorzata Siemaszko, Aleksandra Wesołowska
Honorata Wyganowska

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego – Martyna Mięgała

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – Martyna Mięgała

Inne – Magdalena Gąsior, Anna Górska, Maria Majkowska, Małgorzata Potocka,
Adrian Przerzywacz

Zapowiedzi wydarzeń w lipcu 2016 r. – Magdalena Gąsior, Martyna Mięgała

Redakcja

Magdalena Gąsior, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady UE, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisów internetowych www.euractiv.com i www.bbc.com.

www.nbp.pl

